

**Տ. ԱՐՏԱԿ ԵՊԻՄԱԿՈՊՈՍ ՏԻԳՐԱՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՆԱՅՈՑ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐՎԱ ԿԱՊԱԿՅՈՒԹՅԱՆ
(24 ապրիլի, 2013թ.)**

Ամեն հայի մարդում հրով ու սրով խորագրված անջնջելի պարկեր եւ մշտակենդան պայքարություն է Ապրիլյան եղեռնը:

Մեր ժողովրդի դեմ կատարված Յեղասպանությունը լոկ պարմական արեղեկություն կամ ճշգրիտ փարեթիվ չէ, այլ ապրող, բարախող եւ պարգամող իրականություն:

Մեր պայքարության սեւ էջերը, դժբախտությունները, ավերն ու կործանումը, գերությունն ու աքսորը, գաղթն ու ջարդը մահվան սրվերով մեզ երբեք չեն ծանրացրել, որովհետեւ կարողացել ենք մեր հոգիները թերթն ու պայծառ պահել լուսավոր արեղեկներով, որովհետեւ մենք եղել ենք եւ կանք կյանքին ու լույսին նվիրված ժողովուրդ:

Եզեկիել մարգարեն արեւով, թե ինչպես բարեկեցական գերության մեջ ժողովրդի հավարքը օրեցօր նվազում էր: Որքան հավարքի կապերն էին թուլանում, այնքան նաեւ որպես մարդ եւ ժողովուրդ նրանց գոյությունն էր թայքայվում ու լուծարվում: Նրանք ի վերջո ցամաքած ոսկորների կույրի վերածվեցին, որովհետեւ կորցրին իրենց կյանքի նպատակը, գոյարեւելու եւ պայքարելու հույսը եւ մեռան:

Ապա որպես խոսքում հնչեց Աստվածային ձայնը. «... *Ես ձեզ կենդանության շունչ պիտի տամ, իմ հոգին պիտի տամ ձեզ...* »:

Աստվածապարգամ այս արեղեկը կրոն է իր մեջ ժողովուրդների գոյարեւման գաղափիրը:

Յեղասպանությունից փրկվեցինք, ներկվեցինք սփյուռք: Մահը հեղապաղեց մեզ ամեն կերպ, ամենուր: Բայց մենք մահվանից փախանք ու կյանք փնտրեցինք, կյանքից կառչեցինք եւ ապրեցինք, վերապրեցինք մինչեւ այսօր:

Ժողովուրդները կարող են գաղթական կամ աքսորական լինել, կարող են բռնի արեղահանվել, արմարախիլ արվել, դա դեռ մեռելության նշան չէ: Կարելի է աշխարհով մեկ բաժան-բաժան եղած լինել, բայց կյանքով առաքացած մնալ:

Այն ժամանակ միայն կմեռնենք, երբ կկորցնենք կյանքի մեր նպատակը, հավարքը եւ հույսը:

Ժողովուրդը չի մեռնում հալածվելով եւ փրկվելով, ջարդվելով եւ կոտորվելով, ժողովուրդը մեռնում է, երբ ենթարկվում է թշնամու կողմից պարպաղրված դավին, երբ թուլացնում են նրա սրտի լարը, կոտորում են սրտի բաջությունը եւ դարձնում պարպասարկած բոլոր արեւակի գիշումների:

Ժողովուրդը չի մեռնում նույնիսկ, երբ երկար ժամանակ հայրենագուրկ է մնում, առանց հայրենիքի ապրում: Որքան էլ դժվար լինի՝ ժողովուրդը դիմանում է եւ մեռնում է միայն, երբ իր սրտից հանում են հավարքը, լեզուն, ինքնությունը, մշակույթը, հոգեւոր գանձերը:

Կարելի է հեռու լինել արշաւանոք անապարներից:

Կարելի է ապրել ծաղկած ափերում եւ բարօրության մեջ գերեզմաններ փորել:

Բարգավաճ կյանքը հաճախ աղոտացնում է գոյության նպատակի գիտակցումը, թուլացնում ու պակասեցնում է հույսը, հավարքը առ այն, որ հեռացվել ենք մեր երկրից հա-

կառակ մեր կամքին, որ անպայմանորեն մի օր այդ երկիր պիտի վերադառնանք՝ այնպեղ հաստատվելու մեր փունը, որովհետև անհնարին է ապրել առանց արմարի, առանց հողի:

Չէ՞ որ հոգին երկրի պեղքն է զգում ու միտքը սնունդ է առնում հողից. «Պիտի հանեն ձեզ ձեր գերեզմաններից, կենդանության շունչ պիտի փամ, Իմ հոգին պիտի փամ ձեզ, եւ ձեզ ձեր երկիրը պիտի վերադարձնեն»:

Այս պարզամը պետք է ամուր դրոշմվի մեր մտքերում, որովհետև ներկա պայմաններում միայն դա կարող է մեզ կենդանացնել: Եւ այդ դեպքում Մեծ Եղևոնի փարեկիցը կդադարի լինել տոսկ ցեղասպանոյի մոայլ պարկեր, այլ կդառնա կյանքի փեսիլը՝ հղի գոյապայքարի վճռականությամբ:

24 - ապրիլյան ամեն մի փարեկից մեր նպարակի ճանապարհին գիտակցության եւ կամքի համար մի նոր առիթ պիտի դառնա: Պիտի դառնա առիթ դասարարականության՝ իսկական՝ հայերեն լեզվով խոսելու, լսելու, սերտելու մեր պարմությունը: Այսօր ճիշտ ժամանակն է, որ հարյուրամյակի շեմին ամեն հայ աշխարհի չորս ծագերում գոնե 2015-ին մայրենի լեզվով պահանջարեր լինի: Նենց սա՛ պիտի դառնա առիթ արթնության, ինքնաճանաչման եւ սրբագրության:

Անցյալում այնքան անփույթ եւ անխոհեմ գրովեցինք, որ չզգացինք մեր դեմ նյութվող դավը եւ այսօր նույն սխալի մեջ կմնանք, եթե չսեր Ապրիլյան հրավերը:

Մեկ ու կես միլիոն եւ ավելի նահապարկներ ակնդեր մեզ են նայում եւ ամեն փարի ու ամեն օր ձայն են բարձրացնում ու կոչ ուղղում մեզ՝ մեր խղճին, մեր գիտակցությանը, մեր կամքին: Կոչ են անում, որ մեր հայախոս ձայնը միացնենք իրենց ձայներին:

Քրիստոս Իր չարչարանքների նախորդակին, Իր առաքյալներին ու աշակերտներին դեպի աշխարհ նոր առաքելության ուղարկելուց առաջ պարզամեց՝ ասելով. «*Նմա, ու, որ կարող է, թող սուր վերցնի իր ձեռքը*» (Ղուկ. ԻԲ. 36):

Ասոված կոչում է մեզ գինվելու, գինվելու՝ ներքնապես, հոգեպես եւ հոգեւորապես, եւ այսօր օրն է, որ բոլորս լսենք այդ հրավերը, հրավերը՝ սթափվելու, արթնանալու, զգաստանալու, ներքնապես գորանալու եւ պարրասովելու այն անդուլ եւ անխոնջ պայքարին, մտքի եւ հոգու բախումին, որ անհրաժեշտ է արդարության եւ խաղաղության պայքարին գինվորագրվելու, հանուն նրա պայքարելու եւ մարտնչելու համար:

Այսօր այն օր է, սիրելիներ, որ աշխարհի բոլոր հայերը փարեր կերպերով միաբանվում են՝ մեծարելու հիշարակը նահապարկների: Միաբանված են հաղթողների հիշարակի շուրջ՝ ճանաչելով նրանց նվիրումը այն մեծ հավարքին եւ համոզմունքներին, նրանց թողած այն մեծ ավանդին, որը երբեք չկորավ նույնիսկ իրենց մարմինները կորցնելով:

Այսօրվա հավաքը, ինչպես ամեն փարվա մեր հավարարիմ ներկայությունը, դարապարությունն է անընդունելի այն ոճիրների, որոնք ուղղված են առհասարակ մարդ անհարի, մարդկության, որեւէ ժողովրդի, նրա մշակույթի, մարդկային կյանքի նվիրական արժեքների, սրբությունների դեմ:

«*Վա՛յ այն ազգին, որ իր դեմքը կորցնում է եւ աղավաղում է իր հոգին: Նրան մահ է սպասում*» (Ա. Զարյան):

